

НОВИНИ

- Остани екс-чолвіника ОУН Мельника та його дружини повернуто до України**
21 ТРА, 2026
- Судитимуть львів'янина, який «допоміг» співробітниці із банкінгом, ошукавши майже на 890 тис.**
21 ТРА, 2026
- Суд залишив без змін запобіжний захід Єрмаку**
21 ТРА, 2026
- Викрито ділків, які вкрали понад 871 млн під час закупівлі продовольства для ЗСУ у 2022-2024 роках**
21 ТРА, 2026
- Пішли служити в окупаційну «поліцію» – за матеріалами ДБР судитимуть трьох жителів Херсонщини**
21 ТРА, 2026
- Тримав переселенця у трудовій залежності та порожував розпарою – повідомлено про підозру жителю Кіровоградщини**
21 ТРА, 2026
- У Києві в жінки вилучили понад 2,5 кг психотропів, які вона збувала поштою**
21 ТРА, 2026
- Зникла для ексмітинка у п'ять разів: коледже місцецю Золоче стало притулком для родини підслідних посадовців халул**
21 ТРА, 2026
- Втеча правоохоронців під час розстрілу людей в Голосієво: що не так з українською поліцією?**
22 КВЛ, 2026
- «Уявіть, скільки таких в патрільці, якщо двоє з двох втеки від злочинців!» Поліцейський треба пройти фронт?**
22 КВЛ, 2026
- Зброя для цивільних: що пропонує законопроект № 5708 і як він стосується сервінтергації**
23 КВЛ, 2026
- Триста акціонів та три тисячі гектарів у руках технічних учасників під керівництвом халул**
23 КВЛ, 2026
- Мож в'язницю за постріл та тормою за бездіяльність: Від Хмельницького до Києва або чому система десквітлітими карає рішучі і породжує богузів**
23 КВЛ, 2026
- «Гроші брати боюсь» – як суддя Посохов під час конкурсу до ВАКС отримав підозру від НАБУ**
24 КВЛ, 2026

РЕКЛАМА

БРАТВА

Чому молодь зараз є найвразливішою категорією населення до шахрайства

PUBLISHED 21 ТРАВНЯ 2026

Випадків банківського шахрайства в Україні поменшало і це гарна тенденція, але "середній чек" шахрая зріс і торік перевищив 5,5 тис грн – констатувє головна експертка Управління зв'язків з громадськістю та фінансової обізнаності НБУ Тетяна Машлаковська.

В ефірі **Українського Радіо** вона розповіла про найпоширеніші шахрайські схеми і фінансові піраміди, що нині вигадують різного штибу ділки. А також нагадала основні правила, як не потрапити на їхній гачок. За словами фахівчині, молодь зараз є найвразливішою категорією населення до шахрайства. У віці 18-19 років вона найменш фінансово обізнана. Люди старшого віку здебільшого обережніші в своїй поведінці, хоча все одно вразливі. Відтак, акцентує експертка, за будь-яких підозрілих дзвінків щодо фінансових рахунків, повідомлень про допомогу чи виплати, найперша дія кожного – перевірка такої інформації через офіційні ресурси.

“З'явилися нові схеми, але методи одні й ті ж”

Національний банк України запускає чергову хвилю інформаційної кампанії з платіжної безпеки #ШахрайГудбай. Мета – зменшити масштаби кібершахрайства. Які найчастіше схеми використовують шахраї сьогодні і на кого вони передусім розраховані, на яку категорію людей?

Якщо аналізувати період повномасштабного вторгнення, то дійсно з'явилися нові схеми, але методи шахраїв використовують одні і ті ж. Наприклад, схема – коли шахраї під виглядом грошової допомоги виманюють гроші громадян. Ця схема з'явилася в 2022 році і по сьогодні є актуальною, коли від імені міжнародних організацій, державних установ шахраї пропонують нібито виплати, спрямовуючи свої схеми на людей, які потребують коштів. Тобто ця нова схема з'явилася якраз під час повномасштабного вторгнення.

Також є схеми, які спрямовані, на жаль, на військовослужбовців і членів їхніх родин. Тут теж шахраї різними способами виманюють гроші громадян. Але є схеми, які існують незалежно від того, які події відбуваються в нас. Наприклад, телефонні дзвінки від імені банків.

Ця схема, м'яко кажучи, не нова, але шахраї все одно її використовують і вдосконалюють свої підходи до громадян. Зокрема, якщо говорити про телефонні дзвінки від імені банків, то шахраї останнім часом в своїх дзвінках, щоб викликати довіру, роблять "просвітницьку роботу". Здавалося б, парадоксально, але вони дзвонять від імені банків і перед тим, як виманювати дані, вони пояснюють, що, будь ласка, не повідомляйте CVV-код, паролі, коди тощо.

Тобто вони цю інформацію розкажуть під час розмови і таким чином викликають довіру, що це ніби працівник банку, бо шахрай би такого не сказав. Хоча насправді це шахрай. Далі вони говорять про якусь проблему. Потім можуть сказати: "А ось це питання іншого оператора чи працівника банку. Зараз я вас переключу". Грає музика в кол-центрі і в людини складається враження, що це дійсно працівник банку. Але потім вони все-таки витягують потрібні їм дані, щоб виманити гроші. Тобто такі маніпуляції вдосконалюються.

“Кількість випадків шахрайства зменшилася і це гарна тенденція, але...”

Якщо подивитися на статистику шахрайських операцій за минулий рік, то можна побачити дві речі: кількість операцій зменшилася, а сума збитків збільшилася. Це з чим пов'язано?

Так, кількість випадків шахрайства зменшилася і це гарна тенденція, але суми дійсно збільшилися. Тобто збільшилася середня сума незаконної операції. У 2024 році ця сума становила трохи більше 4 тис грн, а вже за минулий рік вона склала понад 5,5 тис грн.

Тобто бачимо, що "середній чек" шахрая дійсно збільшився, тому і збільшилися суми збитків. Але не можна сказати, що вони використовують якісь новітні методи чи вдосконалили свої технологічні спроможності. Тобто це пов'язано з тим, що вони продовжують використовувати свої маніпуляції, різні схеми і, як завжди, дуже вправно адаптуються до того, що відбувається в суспільстві. Тобто з'явилася якась новина про якусь пільгу, виплату чи ще щось і вони аналогічне пропонують у соцмережах.

“Молодь є найвразливішою категорією населення до шахрайства”

Що можна сказати про людей, які піддаються на такі маніпулювання, які добровільно діляться пароллями, доступом до банківну тощо? Яким є "портрет жертв" шахраїв сьогодні?

Ми проводили дослідження з фінансової грамотності і в 2023 році в нас було дослідження з платіжної безпеки. І якщо говорити про найвразливішу категорію населення до шахрайства... Як ви думаєте, яка це категорія?

Молодь чи люди літнього віку?

Так, насправді молодь є найвразливішою категорією населення до шахрайства. Люди старшого віку – на другому місці. А молодь і в дослідженні з фінансової грамотності має найнижчий показник, тобто вік 18-19 років найменш фінансово обізнаний. І дослідження, яке ми проводили, теж показало, що молодь трохи вразливіша, ніж люди старшого віку. Чому?

Якщо брати людей старшого віку, то в них теж недостатній рівень знань, але вони рідше користуються якимись послугами і в них навіть математично менше шансів потрапити "на гачок". І люди старшого віку, якщо їх щось насторожує чи щось викликає якусь підозру, не ризикують, вони припиняють користуватися. Тобто вони більш обережні в своїй поведінці.

“Знову з'являються фінансові піраміди”

У молоді цифрові навички кращі, але, на жаль, цифрова навичка і якийсь рівень обізнаності – це трошки різні речі. І виходить так, що рівень користування в молоді високий, а рівень цих знань недостатньо високий і молоді люди не виявляють таку обережність, як люди старшого віку. Тому молодь – одна з вразливіх категорій населення.

Тим більше, що зараз є дуже багато пропозицій підробітків, того ж інвестування в якісь сумнівні проекти. Знову з'являються фінансові піраміди, коли просять залучити друзів до якогось проекту. І якщо говорити про шахрайство з інвестиціями і фінансові піраміди, то шахраї тут теж покращують свої навички психологічних маніпуляцій.

Наприклад, коли людина не розуміє, чи справжній це проєкт, вона вкладає невелику суму, щоб спробувати. Шахраї це добре розуміють і спершу платять якийсь прибуток від цих "інвестицій" для того, щоб викликати довіру. А коли людина протестувала, як це працює, начебто щось отримала, в неї виникла довіра і вона інвестує більше. Відповідно, потім втрачається ці гроші.

Тетяна Машлаковська. Фото:facebook/ivanenkotania

“Боротьба з шахраями і просвітницька робота триватимуть постійно”

Інформаційна кампанія з платіжної безпеки #ШахрайГудбай існує вже не один рік і, напевне, має якісь результати. Що показали попередні ваші кампанії?

Ми для себе визначили, що просвітницька робота з платіжної безпеки і з фінансової грамотності – це в нас постійна робота. Тому що, якщо говорити в загальному, то як кажуть наші колеги з Музею грошей, шахрайство з'явилось в той момент, коли з'явилися гроші. Тому ця боротьба з шахраями і просвітницька робота триватимуть постійно. Наше завдання – зменшити шахрайство, підвищити обізнаність для того, щоб люди були більш захищені.

Тому з року в рік ми намагаємось дуже швидко комунікувати з населенням і повідомляти про актуальні схеми шахрайства для того, щоб люди вміли їх розпізнавати. І якщо за минулий рік ми бачимо, що кількість таких випадків зменшилася, то можна сказати, що якийсь ефект від кампанії є. Тому що ми постійно розкажуємо про ці схеми шахрайства. І бачимо, що не тільки наші партнери це роблять, а загалом є тенденція, що й ЗМІ це підхоплюють, коли якась схема з'являється і зразу йде комунікація для населення. Тому ми далі працюємо над підвищенням обізнаності, але розуміємо, що ця робота має тривати постійно.

“Перша дія – зупинитись і перевірити інформацію”

Підсумовуючи, можете дати кілька практичних порад? Як вчасно свої емоції пригальмувати, на що звернути увагу, як діяти одразу, щоб не потрапити в пастку і що робити одразу, якщо це сталося?

Перша дія – це все ж таки зупинитись і перевірити інформацію. Тобто, якщо вам телефонують, пишуть, хтось першим ініціює з вами якусь розмову і ви не шукалі інформацію про якісь послуги, то в першу чергу ви маєте перевірити інформацію.

Особливо зараз, коли з'явилось шахрайство від імені державних установ. Наприклад, коли людина шукає інформацію, як оформити воїнське посвідчення, якийсь коментар десь написала, запитала про цю послугу в якихось соцмережах, шахраї ці коментарі моніторять і пишуть уже вам, нібито від імені працівників державних установ, і пропонують оформити якісь документи. Тобто ви маєте завжди перевіряти інформацію через офіційні джерела. Це перше.

Друге – завжди потрібно перевіряти ресурси, де ви вводите свої дані. Тут мова йде і про чат-боти, тому що дуже багато шахрайських чат-ботів в Телеграмі, які виглядають як банківські. Шахраї в назві чат-боту можуть використовувати навіть стікер, який схожий на знак верифікації. Тобто вони виглядають досить правдоподібно.

Тому, якщо потрібно користуватися чат-ботом, то заходьте на офіційний сайт банку чи в мобільний додаток і вже звідти переходите в чат-бот. Тобто перевіряємо сервіси, де ввозимо свої дані. Якщо ж вам телефонують, то ви занадто довго не слухайте, що вам розповідають, якщо це "працівник" банку чи держустанови. Ви заходите на офіційний сайт, бачите офіційний номер, самі телефонуйте і тоді ви точно знаєте, з ким ви розмовляєте. Тобто на початку певної дії ви маєте переконатися, що ресурс і співрозмовник – це дійсно офіційна особа.

Автори: Олена Зелінченко, Роман Коляда

Джерело: Українське Радіо

[Like](#)
[Tweet](#)

Новини партнерів

У РФ батьки гімнасток звинуватили...

Названо 5 олій, які в жодному разі не...

Обмін "1000 на 1000": що відомо про...

Trump's Secret China Game Is Tearing...

Навіть Сатана не може врятувати Путіна

Вся правда про відносини Зеленського та...

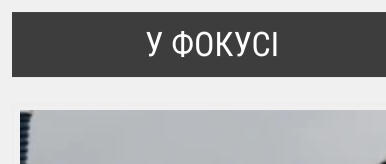
YOU MAY ALSO LIKE...

- Известный брачный аферист по прозвищу Кукла перед своей кончиной просил прощения у жертв
19 СІЧНЯ 2007
- Поддельные лекарства: даже в аптеках не знают, что они продают – качественный
15 ЛІПНЯ 2010
- Взрывной бизнес: почему в Украине горят нефтебазы и АЭС
19 ЧЕРВНЯ 2015

Украина кри...

У ФОКУСІ

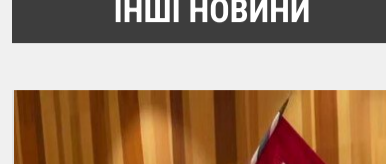
Прейскурант української Феміда або чому п'ята ітера дорожча за людське життя

ІНШІ НОВИНИ

Швеція передала Україні унікальну репліку бойової хуртовини ..

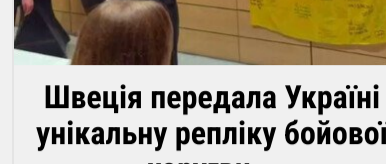
ДЕТАЛЬНІШЕ

Путін пригрозив одній з країн війною, як в Україні: що ..

ДЕТАЛЬНІШЕ

ДУМКИ ЧИТАЧІВ

«А МИ ТУТ ПРИ ЧОМУ?». Смертельна відмова за п'ять хвилин від порятунку та ціна байдужості київської підземки

ФОТОРЕПОРТАЖ

Як виглядає українська ТЕЦ, що пережила не одну ракетну атаку російських загрозників

НОВИНИ ІТ

Технології
Загрузка...